

Beleidsplan 2021 - 2025

Protestantse Diaconie Gouda

Vaststelling en goedkeuring

Het Beleidsplan 2021 - 2025 is vastgesteld in de vergadering van het College van Diakenen van de Protestantse Diaconie Gouda op 21 december 2020

Thera de Haan
Voorzitter

Arjan van Essen
Vicevoorzitter

Nienke van Pijpen
Secretaris

Het Beleidsplan 2021-2025 is goedgekeurd door de Algemene Kerkenraad van de Protestantse Kerk Gouda in haar vergadering op

Voorzitter Algemene Kerkenraad

Secretaris Algemene Kerkenraad

Inhoud

Voorwoord	4
1. Diaconale uitgangspunten	5
2. Speerpunten	7
3. Organisatie	8
4. Clusters	10
5. De diaconie en haar omgeving	13
6. Pioniersplek Weilandklooster	15
7. Financieel beleid	16
Nawoord	18

Voorwoord

Voor u ligt het nieuwe beleidsplan van de Protestantse Diaconie in Gouda. Ook de komende jaren willen wij vanuit de Protestantse Kerk in Gouda delen van wat ons gegeven is. Dit doen we graag in Gouda, in Nederland en wereldwijd. Twee thema's zijn daarin leidend. Barmhartigheid en Recht. Wij bieden mensen hoop en willen de schepping tot zijn recht te laten komen. Met heel ons hart, met al ons verstand, en met heel onze ziel. Want Gods schepselen en zijn schepping gaan ons aan het hart.

De zeven werken van barmhartigheid (Mattheus 25) geven hier concreet vorm en inhoud aan. Nieuwe tijden vragen andere invullingen. Toch zullen de thema's vanuit genoemd bijbelhoofdstuk altijd actueel zijn. Zo hebben we in het lopende jaar waarin dit beleidsplan opgesteld werd (2020) aan den lijve ondervonden wat een wereldwijde pandemie in de vorm van ziekte en afzondering aan lijden teweegbrengt.

Naast het 'doen' vinden wij het binnen de diaconie belangrijk om er gewoon te zijn voor de ander, om present te zijn. Dit vraagt een aanwezigheid zonder oordeel, vaak ook zonder antwoord. Deze manier van denken over presentie wordt telkens overgedragen aan nieuwe diakenen. Met het dienen van onze naaste in nood ontmoeten en dienen we ook onze Heer. En een ontmoeting met Hem inspireert. Zo treden we de toekomst tegemoet.

Diaconieën zijn geworteld in de wijken en wijkkerkenraden. Die wijken verschillen van kleur en samenstelling, wat leidt tot een gevarieerde bemensing. In de intergemeentelijke clusters, de 'basis' waarbinnen diakenen werken, zijn die verschillen echter niet dominant. De diakenen vinden elkaar in het werk, delen kennis en ervaring en zorgen zo voor een breed netwerk in de Goudse PKN-kerken. De inhoud van dit beleidsplan is mede tot stand gekomen op basis van de inbreng vanuit deze clusters.

Voor de komende jaren hebben we drie speerpunten geformuleerd:

- Recht doen aan de schepping
- Verbinding en zichtbaarheid
- Jeugd

Zowel binnen de reguliere werkzaamheden als daarbuiten zullen we vooral de focus leggen op deze onderwerpen.

Daarnaast zijn we blij en dankbaar dat in we in dit beleidsplan ook de verwezenlijking van het Weilandklooster kunnen noemen.

Wij hopen u als lezer met dit beleidsplan een goed inzicht te bieden in onze beleidsvoornemens. Mocht dit rapport aanleiding geven tot vragen, dan is de diaconie uiteraard graag bereid om die te beantwoorden.

Gouda, december 2020

Het College van diakenen PKN Gouda

1. Diaconale uitgangspunten

‘De gemeente vervult haar diaconale roeping in de kerk en in de wereld door in dienst van **barmhartigheid** en **gerechtigheid** te delen wat haar aan gaven geschonken is, te **helpen waar geen helper is** en te getuigen van gerechtigheid van God waar onrecht geschiedt.’ (Kerkorde PKN)

Helpen wie geen helper heeft

Bovenstaand credo is al lang het credo van de diaconie. Het drukt heel krachtig uit hoe de diaconie haar taak ziet. Ons doel is om mensen te helpen die echt hulp nodig hebben, die onvoldoende eigen middelen tot hun beschikking hebben en ook geen of onvoldoende netwerk om zich heen hebben.

Via collecten, die een wezenlijk onderdeel vormen van de eredienst zondags, en op andere momenten en (digitale)manieren zamelen wij geld in om dit vervolgens uit te geven aan het diaconale werk. Er worden hulpvragen gesteld, door mensen zelf of door diakenen die in contact zijn gekomen met iemand met een vraag. Altijd wordt er gekeken en afgewogen welke hulp in het onderhavige geval nodig is. Hierbij proberen we gelijke gevallen zo gelijk mogelijk te behandelen. Tegelijk vraagt iedere situatie om maatwerk. De diaconie kan geen structurele hulp verlenen, maar zal altijd een bepaalde termijn afspreken en er ondertussen aan werken dat mensen weer zelfstandig verder kunnen. We willen geen afhankelijkheid creëren, maar mensen zo ondersteunen dat zij weer op eigen benen komen te staan.

De diaconie is er voor iedereen. Ook niet-kerkleden kunnen in geval van nood een beroep op ons doen. In het huidige beleid loopt de route voor niet-kerkleden via het Noodfonds, een samenwerkingsverband tussen verschillende Goudse kerken (zie blz. 16). Als die route, om wat voor reden ook, doodloopt, wordt altijd een oplossing gevonden waarbij de diaconie alsnog hulp biedt. Daarnaast zijn er nog financiële hulpvragen waarvoor de diaconie specifieke regelingen kan treffen. Het gaat dan bijvoorbeeld om aanvragen die binnenkomen via het cluster Kerk en Vluchteling of hulpvragen waarvan de oorzaak ligt in maatschappelijke ontwikkelingen zoals de Coronacrisis in 2020.

Barmhartigheid

Barmhartigheid komt van het woord ‘chesed’ (Oude Testament). Dit woord kan vertaald worden met goedheid, trouw, weldadigheid, solidariteit en barmhartigheid. Het doen van barmhartigheid komt niet voort uit een opwelling, maar is een vorm van trouwe bijstand. Barmhartigheid is iets wat gedaan wordt. We voelen ons niet alleen bewogen, maar ook betrokken, verbonden met de ander en vooral verantwoordelijk voor de ander en daar handelen we naar. We mogen delen van wat ons geschonken is. Dat betekent dat we niet te zuinig of beperkend hoeven te zijn. Mensen overwinnen nogal wat schroom voordat zij hulp vragen, dit gebeurt niet lichtvaardig. We vertrouwen er in principe op dat iemand een eerlijk beeld van zijn of haar situatie schetst.

Daarnaast willen we binnen gekomen middelen zo ruim mogelijk gebruiken. Graag bieden we mensen advies, bijstand of een andere vorm van hulp. We moeten verantwoord met onze middelen omgaan en zullen daarom controle uit oefenen. Al is het zo dat we liever een keer te veel geven uit naïviteit, dan iemand onterecht afwijzen uit wantrouwen.

Wederkerigheid

Iemand die hulp of aandacht vraagt, wil geholpen worden. Het is echter niet zo dat iemand dan alleen nog maar ‘ontvanger’ is; ook hij of zij heeft wat te bieden aan degene die helpt. Misschien is dat levenswijsheid, vriendelijkheid of hulp op een moment dat het allemaal weer wat beter gaat. In het diaconale werk staat dit begrip, naast barmhartigheid en gerechtigheid, centraal. Het besef van

wederkerigheid is belangrijk om ieder in zijn of haar waarde te laten en te kijken naar wat mensen wel kunnen. Dit wordt ook steeds vaker benoemd met de term 'inclusieve kerk'. De kerk is er niet alleen voor gezonde en actieve mensen, maar voor iedereen. Ook mensen met een beperking hebben een volwaardige plaats en leveren een volwaardige bijdrage.

Getuigen van gerechtigheid

De kerk in het algemeen en de diaconie in het bijzonder mogen met hun werk getuigen van Gods liefde. Soms móet zij ook getuigen, wanneer er sprake is van onrecht. Het kan nodig zijn om onrecht aan te kaarten bij de overheid. Binnen de diaconie geven we dit ook op de volgende manieren gestalte:

- Door het bestrijden van armoede in projecten van het Werelddiaconaat;
- Of dichterbij, door vluchtelingen of statushouders te helpen een nieuwe start te maken in Gouda;
- Door gemeenteleden bewust te maken van de situatie van vluchtelingen en hierover met elkaar in gesprek te gaan;
- Door schrijnende situaties in onze eigen stad aan te kaarten bij de lokale overheid.

Groot of klein zijn dit allemaal initiatieven die gerechtigheid willen bevorderen.

Zorg voor de schepping

Het bevorderen van de zorg voor het behoud van de schepping is een onderdeel van de diaconale arbeid (zoals vermeld in artikel 3 van ordinantie 8 uit de Kerkorde en ordinanties van de Protestantse Kerk in Nederland versie december 2019). Dit betreft zowel de diaconale opdracht in de gemeente en haar omgeving als de diaconale opdracht elders in de wereld.

We krijgen de aarde in bewaring, niet om die te vernielen, maar om zorgvuldig met de schepping om te gaan. We geloven dat er evenwicht nodig is tussen geld verdienen, de waardigheid van mensen te bewaren en respect voor onze natuurlijke omgeving.

Juist in deze tijd vergt deze taak om een nadere uitwerking binnen de Kerk. Ons individueel (koop)gedrag heeft invloed op de staat van het milieu en het welzijn van anderen. Duurzaamheid en het voorkomen van armoede hangen sterk samen. De diaconie en de werkgroep Groene kerken ondersteunen projecten die streven naar een eerlijke verdeling van welvaart en behoud en het herstel van de schepping. Dat doen we door gemeenteleden te informeren en onderwijzen over duurzaamheid en hen te stimuleren tot duurzaam gedrag. En door activiteiten te organiseren als de Micha cursus. Dit kan leiden tot verdere creatieve ideeën waarmee we als kerk duurzame keuzes kunnen maken.

2. Speerpunten

De komende beleidsperiode 2021-2025 willen we, naast al het reguliere werk binnen de bestaande clusters en wijken, de focus ook leggen op de volgende drie thema's:

Recht doen aan de schepping

We gaan in het college in gesprek over de wijze waarop we bewustwording en uitvoering van dit thema nadrukkelijker kunnen vormgeven in de diverse wijken. Dit doen we samen met de milieudiaken uit de Pauluskerk en de werkgroep Groene kerken. Ook zal de pioniersplek van het Weilandklooster (hoofdstuk 6) een rol vervullen binnen dit speerpunt.

Verbinding en zichtbaarheid

Voor mensen in nood is het van belang dat ze niet te lang wachten met het vragen om hulp. Schulden kunnen immers snel oplopen. Om die reden is het belangrijk dat diakenen laagdrempelig aanspreekbaar zijn en gevonden worden. Komende jaren wil de diaconie extra werken aan deze zichtbaarheid en vindbaarheid. Dit doen we samen met andere kerkelijke werkers zoals ouderlingen, bezoekbroeders en -zusters en dominees.

Jeugd

We gaan ons bezinnen op de toekomst voor wat de jeugd betreft. Kernvraag hierbij is met name hoe we de jongeren diaconaal bewust en bewogen krijgen. We gaan in gesprek met Step en de Jeugdraad over visieontwikkeling en toekomstperspectieven.

3. Organisatie

College van diakenen

De bestuurlijke taak van de diaconie wordt uitgevoerd door het College Van Diakenen (CvD). Het CvD heeft een moderamen dat bestaat uit vijf mensen die het dagelijks bestuur vormen en de agenda voorbereiden voor de Collegevergaderingen. Hierin zitten o.a. de voorzitters, de penningmeester en de scriba. De wijkgemeenten hebben elk een vertegenwoordiger in het college. Idealiter zijn ook alle clusters vertegenwoordigd. Het CvD zet zich in voor het diaconale werk op stadsniveau en is verantwoordelijk voor het beheer van de financiële middelen. Daarnaast stelt het CvD het diaconaal beleid op en is het verantwoordelijk voor het voorlichten van de wijkgemeenten, het toerusten van wijkdiaconieën, het verzorgen van communicatiemiddelen en het instellen en ondersteunen van de vijf clusters. Het college vergadert ten minste zes keer per jaar. De diaconie is een aparte rechtspersoon, zoals vermeld in de nieuwe Kerkorde. De (vice-) voorzitter vertegenwoordigt de diaconie in de Algemene Kerkenraad.

Clusters

Het werk in de diaconieën vindt voor een belangrijk deel plaats in clusters. Er zijn momenteel vijf clusters en een werkgroep: de clusters Rijkdom en Armoede, Werelddiaconaat, Kerk en Vluchteling, Jeugd diaconaat en Ouderen en Welzijn en de werkgroep Groene Kerken. De leden van de clusters en werkgroep voeren het praktische diaconale werk uit. Het streven is dat alle wijkgemeenten vertegenwoordigd zijn in de clusters. De diakenen koppelen over de bovenwijkse activiteiten van hun cluster terug aan hun wijkgemeente.

De clusters hebben elk een eigen manier van werken, overleggen en afstemmen. Tot de doelstelling van de komende jaren behoort het verbeteren de afstemming tussen de voorzitters onderling. Daarnaast worden zij twee keer per jaar uitgenodigd in de vergadering van het College. In hoofdstuk 5 staat per cluster beschreven wat de belangrijkste taken zijn waar men zich mee bezighoudt en welke ontwikkelingen er zijn.

Naast het werk in de clusters hebben de diakenen ook verantwoordelijkheden in hun eigen wijkgemeente. Deels bestaat dit werk uit kerkordelijk geregelde taken, zoals het ambtshalve aanwezig zijn in de dienst, medewerking verlenen tijdens de dienst van Schrift en Tafel (Heilig Avondmaal) en het collecteren tijdens de dienst. Daarnaast zijn zij in de eigen wijk ook aanspreekpunt voor gemeenteleden, zijn sommigen diakenen contactpersoon voor een bepaalde organisatie of stichting en hebben zij een rol in wijkgebonden diaconale projecten.

ICF

Met ingang van 1/1/2020 fungeert ICF als volledige wijkgemeente van de PKN Gouda. De collecteopbrengsten zijn volledig in het collecteschema opgenomen. De diaconie vergoedt de diaconale uitgaven op declaratiebasis, zoals dit ook bij andere wijken wordt gedaan.

Diaconaal consulent

De diakenen worden in hun werk ondersteund door een diaconaal consulent. De diaconie is werkgever van de consulent, de functionele aansturing is belegd bij een begeleidingscommissie.

De diaconaal consulent verbindt de talloze lijnen die er lopen binnen het brede spectrum van 'diaconaal Gouda' in het algemeen en onze kerkelijke gemeente in het bijzonder. Zij zorgt voor de professionalisering van allerhande diaconale activiteiten, bijvoorbeeld de cursussen (jaarlijkse cursus

voor nieuwe ambtsdragers, jaarlijkse toerustingsavond ambtsdragers, cursus omgaan met eenzaamheid voor bezoekmedewerkers, Michacursus voor gemeenteleden of 'omgaan met cultuurverschillen' voor vrijwilligers die met vluchtelingen werken). De consulent denkt mee bij hulpvragen, bijvoorbeeld als mensen in financiële nood komen. Daarnaast onderhoudt de consulent een groot netwerk binnen de gemeente Gouda, o.a. met andere kerken, gemeenteambtenaren, lokale politici, maatschappelijke organisaties en sociale teams. De consulent is secretaris van het Diaconaal Platform Gouda waarin Goudse kerken samenwerken op diaconaal vlak. Een deel van de tijd besteedt de consulent aan het opstarten van nieuwe projecten. De laatste jaren waren dat onder andere het Burennetwerk en activiteiten voor statushouders. Sinds 2020 werkt de consulent, via een pioniersplek, aan het project Weilandklooster.

Uitgezonden missionair werkers

Vanuit Gouda werken diverse missionair werkers in het buitenland. Sinds 2016 is het beheer van de fondsen (zendingsbussen- en missionair diaconale collectes, plus giften) ondergebracht bij de diaconie. Over de inhoudelijke koers wordt afgestemd in het zendingscollege (afvaardiging uit de AK), cluster werelddiaconaat en een vertegenwoordiger uit elke thuisfrontcommissie).

4. Clusters

De Goudse diaconie bestaat uit vijf clusters en één werkgroep die zich elk op een eigen thema richten. In principe neemt iedere diaken deel aan een cluster. Uitzondering zijn de diakenen met een specifieke taak binnen het bestuur. Het is de bedoeling dat de wijkgemeenten in alle clusters vertegenwoordigd zijn. Het is bovendien het streven dat alle clusters vertegenwoordigd zijn in het College van Diakenen. Elke vergadering geven de vertegenwoordigers van de clusters een schriftelijke terugkoppeling van de activiteiten van hun cluster. Twee maal per jaar worden ook de voorzitters van de clusters en de werkgroep uitgenodigd om met het College van Diakenen bij te praten. Elk cluster komt een paar keer per jaar bij elkaar voor overleg.

Rijkdom en Armoede

Een van de belangrijkste doelstellingen van de diaconie is het omzien naar de naaste in nood. Het cluster Rijkdom en Armoede doet dit door het onderzoeken en inventariseren van de mogelijkheden om kwetsbare mensen daadwerkelijk te helpen en het recht van de zwakke mensen in de samenleving te versterken. Daarbij wordt eerst gekeken in hoeverre de overheid haar verantwoordelijkheid moet nemen en worden misstanden op dat gebied aan de juiste organen doorgegeven en met hen besproken.

Het cluster Rijkdom en Armoede onderhoudt contacten met kwetsbare gezinnen of individuele personen. Deze contacten zijn soms eenmalig, maar kunnen ook langdurig zijn. Indien nodig worden leningen verstrekt of wordt geld ter beschikking gesteld voor het oplossen van acute nood. In andere gevallen wordt hulp geboden bij de financiële administratie (bijvoorbeeld bij het invullen van belastingformulieren) of wordt de weg gewezen naar hulpverlenende instanties, bijvoorbeeld naar het project Schuldhulpmaatje. Het cluster onderhoudt ook contacten met basisscholen en krijgt op die manier waar nodig signalen over kwetsbare situaties.

Kerk & Vluchteling

Het cluster Kerk & Vluchteling geeft invulling aan de Bijbelse opdracht om gastvrijheid te betonen en om vluchtelingen te helpen waar dat kan en nodig is. Het betreft hier niet alleen mensen met een vluchtverhaal (statushouders) maar ook 'nieuwe Nederlanders' die praktische hulp, begeleiding en sociale contacten nodig hebben om op een goede manier te kunnen integreren in onze stad en in de maatschappij. Anders dan binnen de diaconale clusters gebruikelijk, is binding met de PKN geen voorwaarde voor de doelgroep om hulp en bijstand te kunnen ontvangen. Het cluster werkt nauw samen met het Maatjesproject, organisatorisch staan zij naast elkaar, trekken samen op en slaan de handen ineen voor gezamenlijk acties en wederzijdse ondersteuning.

Maatjesproject

In het Maatjesproject wordt een statushouder gekoppeld aan een maatje dat hem/haar op weg helpt. Er lopen maximaal ca 55 maatjestrjecten tegelijkertijd. De (ambtelijke) lijn van verantwoording voor het Maatjesproject verloopt via de diakenen van het cluster. Gezamenlijk hebben het cluster en het Maatjesproject zich ontwikkeld tot een platform van kennis, ervaring en netwerk en zijn zij binnen Gouda een gesprekspartner voor gemeente, maatschappelijke instanties en professionele hulpverlening op het gebied van zowel beleid als uitvoering. Daarmee vormen zij een verbinding tussen kerk en maatschappij.

Het cluster is actief op twee vlakken:

1. Sociaal: er zijn voor onze naasten.
2. Praktisch: de helpende hand bieden, ondersteuning verlenen of doorverwijzen naar instanties voor financiële hulp, huisvesting of professionele hulp.

Ook hierin is de reikwijdte van de hulp groot, van het geven van hulp bij het vinden van een werkervaringsplaats en het meegaan met (sollicitatie)gesprekken tot het bieden van administratieve ondersteuning (onder andere door het inzetten van schuldhulpmaatjes) of het meegaan naar het ziekenhuis. Ook zijn er vaste activiteiten zoals eetgroepen, taal oefengroep(en), fietsles, sporten, het organiseren van culturele activiteiten (max 1 project per jaar) en het verzorgen van kerst- en zomerattenties. Incidenteel wordt noodopvang georganiseerd.

Voor nieuwe Maatjes is er een opleiding en vindt er in diverse vormen voorlichting plaats.

Rollen

De diakenen van het cluster vormen de lijn naar de kerkenraden en gemeenteleden in de wijken. Niet alleen met betrekking tot acties en activiteiten, maar ook om bewustwording en betrokkenheid te creëren voor de doelgroep ('de vreemdeling die in uw poorten is'). Zij zijn de aanjager van het gesprek binnen de PKN Gouda over de rol en taak ten opzichte van mensen met een vluchtgeschiedenis en zij zorgen ervoor dat dit gesprek gaande blijft.

Werelddiaconaat

Het cluster Werelddiaconaat heeft tot doel om in navolging van Jezus Christus samen inhoud te geven aan barmhartigheid door, daar waar mogelijk, wereldwijd om te zien naar mensen in lichamelijke of geestelijke nood. Vanuit het besef dat overal in de wereld rampen gebeuren, is het Werelddiaconaat ontstaan. Het cluster gaat elke twee jaar een verbintenis aan met een organisatie die past binnen de doelstelling en waarvan het cluster vindt dat dit steun verdient. Gedurende deze twee jaar brengt het cluster de betreffende organisatie onder de aandacht van de gemeenteleden via berichtgeving en acties. Ook staat in iedere kerk een melkbus bij de uitgang, of is er digitaal de mogelijkheid om giften ten gunste van deze organisatie te doneren. Indien er acute noodhulp wordt gevraagd bij rampen in de wereld (giro 555) wordt de melkbus hiervoor opengesteld. Het cluster beheert daarnaast een vrij te besteden budget van € 5.000 voor kleinschalige projecten in zowel binnen- als buitenland die gemeenteleden kunnen aandragen.

Jeugddiaconaat

Het cluster Jeugddiaconaat heeft drie doelen:

1. Er zijn voor en een helpende hand bieden aan jongeren in diaconale nood
2. Jongeren bewust maken van de roeping om diaconaal bezig te zijn in het leven van elke dag
3. Het ondersteunen van diaconale acties die gedaan worden door jongeren.

In de komende drie jaar hebben we een aantal plannen die (voor het eerst of jaarlijks) uitgevoerd gaan worden:

Jongeren bewust maken om diaconaal bezig te zijn in het leven van alle dag. Dit wordt o.a. vorm gegeven in de Veertigdagentijd. Iedere kerk gaat met een methode aan de slag die bij hun manier van kerk zijn past. De activiteiten zijn gericht op bewustwording van de kinderen en de tieners niet alleen in de kerk maar ook in de maatschappij. Zo stimuleren we vrijwilligersactiviteiten en acties voor een goed doel. Dit kan zowel financieel als door persoonlijke betrokkenheid. Terugkerende activiteiten hierin zijn: Goede

Doelen Markt St. Jan, Club Jantje met de actie op Kaarsjesavond, kookactiviteit met kinderen in de Westerkerk en de wijk-overstijgende activiteit Nacht zonder Dak. We stimuleren jongeren om mee te gaan met een diaconale reis.

Ouderen en Welzijn

De samenleving vergrijst, waardoor de groep ouderen in onze samenleving de komende jaren relatief groter wordt. Naast het feit dat veel ouderen door betere zorgverlening en leefomstandigheden langer vitaal blijven, betekent de vergrijzing tevens een groei van het aantal ouderen dat van zorg afhankelijk is of zich eenzaam voelt.

Het cluster Ouderen en Welzijn zet zich in voor het bevorderen van het welzijn en het dienstbaar zijn aan de kwetsbare ouderen. Waar nodig wordt diaconale hulp en steun geboden aan degenen die vanwege leeftijd of handicap beperkt zijn in hun eigen mogelijkheden.

De aandacht aan ouderen wordt om de 2 á 3 jaar concreet gemaakt door eind september/begin oktober de groep ouderen van 75+ informatie te bezorgen in de vorm van de 'Wegwijzer voor ouderen, over kerkelijke en diaconale activiteiten in Gouda'. Hierin staan alle activiteiten op een rij.

Daarnaast is er praktische hulp bij de administratie, de autodienst en een klussendienst. Een andere vorm van aandacht zijn de ouderenbezoekgroepen. Plekken van ontmoeting zijn onder andere de zogenaamde ouderensozen, die vanuit verschillende wijkgemeenten zijn geïnitieerd.

Werkgroep Groene Kerken

De werkgroep Groene Kerken is gestart in mei 2017 en bouwt voort op de vroegere kerkelijke milieugroep. Er zitten gemeenteleden uit de verschillende wijkkerken in de werkgroep en één milieudiaken uit de Pauluskerk. De werkgroep heeft zich ten doel gesteld om de eigen wijkkerken duurzamer te maken en de bewustwording bij gemeenteleden over zorg voor de schepping te versterken.

De werkgroep zet zich in voor een 'groene inkoop' in de kerken. Ze stimuleert de kerkrentmeesters en de kosters in de kerken om bewust boodschappen te doen voor de kerk. De afgelopen jaren heeft dat geresulteerd in het overstappen naar biologische fairtrade wijn bij het vieren van het avondmaal en de overstap naar duurzame producten in de kerkelijke gebouwen. Denk bijvoorbeeld aan schoonmaakmiddelen die het milieu minder belasten, fairtrade producten en lokale producten die minder CO₂-uitstoot veroorzaken doordat er geen vliegtuig of boot aan te pas komt.

Daarnaast organiseren de werkgroep-leden de Micha cursus in de verschillende wijkkerken. In deze cursus verdiepen de deelnemers zich in uiteenlopende thema's die te maken hebben met zorg voor de aarde en gaan ze met elkaar in gesprek over wat het geloof daarover te zeggen heeft. Thema's die aan bod komen zijn onder andere onze ecologische voetafdruk (wat is het effect van ons consumptiegedrag op de aarde), hoe kunnen we minder afval produceren, welke keuzes maken we wat betreft voeding en kleding en welke gevolgen heeft dat voor het klimaat, de biodiversiteit en mensen die onze voeding en kleding produceren.

De werkgroep zoekt naar steeds weer nieuwe manieren om zorg voor de schepping op de kaart te zetten in de kerken en gemeenteleden bij dit thema te betrekken. Een aantal leden van de werkgroep zijn betrokken bij plannen voor een voedselbos en/of een boer-burger participatie project in de omgeving van Gouda. Ook is een aantal werkgroepleden nauw betrokken bij de oprichting en de activiteiten van het Weilandklooster.

5. De diaconie en haar omgeving

We zien een zichzelf terugtrekkende overheid die verantwoordelijkheden steeds meer belegt bij burgers en particuliere organisaties. Dit heeft gevolgen voor jong en oud. Steeds meer ouderen wonen langer zelfstandig en zijn afhankelijk van mantelzorgers. Onder jongeren neemt de eenzaamheid toe. Ook wordt van jongeren een zelfstandigheid verwacht die zij niet altijd kunnen waarmaken. Het niet kunnen betalen van een rekening kan al snel ontaarden in hoge schulden. Mensen die toch al kwetsbaar zijn lopen in deze samenleving het risico nog kwetsbaarder te worden. De diaconie is er voor deze kwetsbare mensen en helpt waar geen helper is.

Diaconale initiatieven

De diaconie heeft binnen de kerk al eeuwenlang haar eigen taak en opdracht die gebaseerd is op de Bijbel. De initiatieven en inzet van de Goudse diaconie hebben door de jaren heen geresulteerd in een heel aantal organisaties en stichtingen die in onze stad actief zijn:

- Inloophuis Domino
- Swanenburghshofje
- Voedselbank Gouda
- Non-foodbank Gouda
- Noodfonds
- Burennetwerk
- Maatjesproject
- Diaconaal Platform
- Pioniersplek Weilandklooster

De Diaconie is vaak nog vertegenwoordigd in deze organisaties door deelname aan het bestuur of via een toezichthoudende of participerende rol.

De context waarbinnen wij het diaconale werk vervullen, wisselt uiteraard wel. Het werk van de diaconie Gouda is op onderdelen afhankelijk van politieke en maatschappelijke ontwikkelingen. Hieronder schetsen wij enkele ontwikkelingen die momenteel van invloed zijn op het werk.

Oog voor kwetsbaren vanuit Bijbels perspectief

Van burgers wordt steeds meer verwacht dat zij participeren in de samenleving, zaken zelf regelen en hun eigen netwerk aanboren om problemen op te lossen. Deze nieuwe 'koers' maakt dat de kans groter is dat kwetsbare personen en gezinnen tussen wal en schip belanden. De diaconie heeft oog voor deze mensen en komt voor hen op. Dit kan inhouden dat diakenen met een persoon meegaan naar instanties om hulp of budget te regelen, maar ook dat de diaconie in het netwerk van betrokken partijen haar boodschap stevig op tafel legt. De kennis van diakenen over alle regelingen moet daarvoor steeds geactualiseerd worden. Binnen het Burennetwerk en bij Schuldhulpmaatje wordt hulp geboden, maar worden mensen ook geholpen om hun verantwoordelijkheid te nemen.

Door de bovengenoemde ontwikkelingen werkt de diaconie steeds meer samen met reguliere hulp- en zorginstanties. Dit is goed en nodig en heeft een duidelijke meerwaarde. Het is tegelijkertijd belangrijk dat de diaconie zich blijft focussen op haar eigenheid en eigenstandige taak volgens de Bijbel, zoals verwoord in de kerkorde. Het is fijn wanneer dit aansluit op de vragen van het maatschappelijk veld, maar dit is niet ons vertrekpunt.

Diaconaal Platform

In Gouda zijn er veel kerken en geloofsgemeenschappen die op diaconaal gebied actief zijn. Zij doen dit vanuit de Bijbelse opdracht om om te zien naar kwetsbare mensen in de samenleving. Iedere geloofsgemeenschap is hier op eigen wijze en met eigen mogelijkheden mee bezig. In het Diaconaal Platform Gouda (DPG) zijn tien Goudse kerken vertegenwoordigd die willen samenwerken op diaconaal vlak. Waar mogelijk en gewenst bundelen zij hun krachten door vrijwilligerswerk (inclusief bestuursfuncties) binnen de Goudse diaconale stichtingen onder de gemeenteleden te promoten, door financieel bij te dragen aan diaconaal werk of door nieuwe initiatieven op te zetten, iedere kerk of diaconie met de eigen mogelijkheden. Door de samenwerking kan meer bereikt worden. Daarnaast vormt het DPG een gesprekspartner van de burgerlijke gemeente. De diaconaal consulent fungeert als secretaris van het platform.

Op dit moment zijn de volgende diaconieën/kerken lid van het DPG: de PKN, de Rooms Katholieke Kerk, de Evangelisch Lutherse Kerk, de Federatie van Doopsgezinden, Remonstranten en Vrijzinnig Protestanten, de Gereformeerde Kerk Vrijgemaakt, de Gereformeerde Gemeente, de Vrije Evangelie Gemeente, het Apostolisch genootschap, de Rafaëlgemeente, de Christelijk Gereformeerde Kerk en Pinkstergemeente 'de Morgenstond'.

6. Pioniersplek Weilandklooster

Het project Weilandklooster is een ambitieus plan om in het buitengebied van Gouda een bijzondere plek te creëren. Een plek van bezinning, inspiratie, een plek om te pionieren en een leefgemeenschap. Het weilandklooster wil een gemeenschap zijn waar verbondenheid, duurzaamheid en spiritualiteit centraal staan. In het Weilandklooster kunnen mensen op adem komen, buiten bezig zijn, zorg hebben voor de schepping, mooie dingen maken, leren over duurzaam leven en twee keer per dag samen komen in de kapel om stil te zijn, te zingen of te bidden.

Het Weiland klooster bestaat uit een leefgemeenschap, een retraiteboerderij en een voedselbos en is een initiatief van de Diaconaal consulent. De pioniersplek wordt op dit moment deels bekostigd door de diaconie en deels door de landelijke PKN. Een pioniersplek is een vernieuwende vorm van kerkzijn die aansluit bij onze veranderende cultuur en allereerst gericht is op mensen die niet (meer) betrokken zijn bij een bestaande kerk. Vanuit de pioniersplek krijgt de diaconaal consulent de ruimte om het project Weilandklooster uit te werken. De focus ligt daarbij op een aanbod van activiteiten waarbij zorg voor de schepping, bezinning, creativiteit en ontmoeting samen komen. De voorbereidingen zijn in volle gang om de komende jaren te komen tot een zelfstandige stichting (naast de pioniersplek) die zich zal bezighouden met het aankopen en beheren van een locatie voor een daadwerkelijke leefgemeenschap. De diaconie zal middels een bestuurszetel in verbinding blijven met deze stichting.

7. Financieel beleid

Een belangrijk onderdeel van het bestuur is uiteraard de financiële verantwoordelijkheid die de diaconie heeft. Conform de plaatselijke regeling worden jaarlijks vooraf een begroting en een collecterooster opgemaakt en achteraf als verantwoording een financiële jaarrekening en een inhoudelijk jaarverslag. De diaconie moet een goed rentmeester zijn, dus zijn beleidsplannen, begrotingen, jaarverslagen, jaarrekeningen, collecterosters en collecteverantwoordingen een wezenlijk onderdeel van het diaconale werk. Tijdens het schrijven van dit beleidsplan is de coronacrisis in volle gang. Er vinden weinig samenkomsten plaats en waar voorheen de fysieke collecten voor inkomsten zorgden, vormen nu giften via de KerkgeldApp/Appostel of bankoverschrijving het gros van de inkomsten. Deze vormen van geldinzameling zullen steeds prominenter aanwezig zijn. We zien ook dat de groep gemeenteleden die de grootste financiële bijdrage per persoon levert ouder wordt en dat traditionele vormen van geldinzameling minder goed lijken aan te sluiten bij de jongere gemeenteleden. In de komende jaren gaan we onderzoeken hoe we deze aansluiting weer kunnen vinden.

Vermogenspositie

Een belangrijk uitgangspunt is dat vermogensvorming geen doel op zich is voor de diaconie. Om deze reden laat de diaconie de komende jaren een bedrag vrijvallen en bestemt dit geld aan het eind van het jaar voor doelen die een band met Gouda en/of gemeenteleden hebben, primair diaconaal van aard zijn en gevraagd hebben om ondersteuning.

Transparantie

De inkomsten voor goede doelen, collectiedoelen, projecten en zendingswerkers worden één op één doorbetaald, tenzij dit begrotingsposten betreffen zoals bijv. voor het ouderenwerk.

Wijk-gebonden collecte

Sinds 2019 geven we de wijkgemeenten één keer per jaar de kans te collecteren voor een door henzelf gekozen wijk-gebonden doel. We doen dit omdat verschillende wijkgemeenten een binding hebben met verschillende doelen. Bijvoorbeeld doordat gemeenteleden actief betrokken zijn bij dat doel. We geven hiermee de wijkgemeenten ruimte om extra aandacht hieraan te geven.

Missionair werk

Vijf keer per jaar is de collecte bestemd voor één van de uitgezonden missionair werkers. Er zijn echter de laatste jaren meer dan 5 uitzendingen geweest. De uitzendingen die in een bepaald jaar geen plaats op het collecterooster hebben, geeft de diaconie toch een bijdrage gelijk aan een begrote collecte. Deze bedragen komen uit het fonds Goudse zendingswerkers. De middelen die binnenkomen via de zendingsbussen voegen we toe aan het fonds Goudse zendingswerkers.

Noodfonds

Hulpvragen van niet-kerkleden worden in Gouda behandeld door het Noodfonds. Het Noodfonds is een interkerkelijk samenwerkingsverband in Gouda. De verschillende diaconieën leveren jaarlijks een financiële bijdrage en menskracht aan het Noodfonds.

Participatie in stichtingen

De diaconie heeft oude banden met Stichting Inloophuis Domino en Stichting Christelijke Hulpverlening 't Swanenburghshofje. In beide stichtingen participeert de diaconie actief door middel van overleg met de besturen en door financiële ondersteuning. Sinds begin 2016 participeert de diaconie ook in Stichting Burennetwerk Gouda.

Samenwerking Voedselbank en Non-foodbank

De Voedselbank en de Non-foodbank zijn zelfstandige stichtingen. Vanwege de inzet van (oud-)diakenen daarbinnen zijn er warme banden met deze stichtingen. Via collecteopbrengsten worden deze doelen actief ondersteund. Een aantal wijkgemeenten zamelt goederen voor de Voedselbank in op de zondag dat het Heilig Avondmaal wordt gevierd.

Protocol financiële ondersteuning

Regelmatig krijgen diakenen (met name die van de clusters Rijkdom & Armoede en Kerk & Vluchteling) en de coördinatoren van het maatjesproject voor statushouders te maken met financiële hulpvragen. Voor deze situaties is de 'Handleiding financiële hulpvragen protestantse diaconie Gouda' opgesteld. De handleiding is bedoeld als houvast en algemene richtlijn bij het beoordelen van de hulpvraag. Onderstaande bevoegdheden van diakenen zijn van toepassing bij de financiële ondersteuning van gemeenteleden:

- € 100: tot dit bedrag is de individuele diaken bevoegd om zelfstandig beslissingen te nemen bij een acute hulpvraag. De gift wordt vervolgens gedeclareerd en toegelicht aan de penningmeester.
- € 500: tot dit bedrag kan een diaken, in overleg met een collega uit het cluster en de penningmeester, een beslissing nemen voor een acute hulpvraag.
- €1000: tot dit bedrag heeft het moderamen van de diaconie mandaat voor een acute vraag.
- Hogere bedragen gaan altijd in overleg met het college. Hiertoe overlegt eerst het moderamen, dat vervolgens een voorstel doet aan het college
- In principe worden er nooit bedragen boven de 2000 euro verstrekt
- Wanneer er spoed is en het college moeilijk te bereiken is (vakantieperiode), kan besloten worden zonder dat het volledige college vooraf geïnformeerd is.

Bankieren

De PKN-diaconie bankiert bij de ING bank en bij de Stichting Kerkelijk Geldbeheer (SKG). SKG vermeldt het volgende over haar achtergrond op de website:

'Stichting Kerkelijk Geldbeheer (SKG) is de financiële dienstverlener voor kerken en kerkelijke instellingen, aangesloten bij de Protestantse Kerk Nederland. SKG verkrijgt middelen vanuit deze doelgroep en leent deze zoveel mogelijk weer uit aan kerken en aanverwante organisaties. SKG is een stichting volgens de Generale Regelingen van de Protestantse Kerk in Nederland als bedoeld in ordinantie 11-27-3.'

Om bij een andere bank te gaan bankieren is goedkeuring van de Algemene Kerkenraad noodzakelijk. Voor het afsluiten van spaarcontracten, bij een van bovenstaande banken, voor de termijn van één tot en met maximaal tien jaar is goedkeuring van het college van diakenen noodzakelijk.

Beleggen

De PKN-diaconie belegt alleen in Oikocredit of PDKN (Protestants Diaconaal Krediet Nederland). Goedkeuring van het college van diakenen is noodzakelijk bij uitbreiding van de beleggingsportefeuille (anders dan door uitkering van stock- dividend) en bij inkrimping van de beleggingsportefeuille. Goedkeuring van de Algemene Kerkenraad is noodzakelijk als de diaconie voornemens is in andere dan bovenstaande partijen te beleggen.

Nawoord

Dit beleidsplan is tot stand gekomen in een tijd waarin vaste structuren en manieren van leven onder druk staan. In dat besef benadrukken we ook de tijdelijkheid en onzekerheid van menselijke voornemens. We zien ons geconfronteerd met kerken die dicht zijn waarbij gezocht wordt naar andere vormen van gemeente zijn. Dit geeft naast moeilijkheden ook mogelijkheden. Aan de andere kant staan we aan het begin van een winterseizoen waarbij niemand kan voorspellen hoe houdbaar de plannen voor volgend seizoen zijn, laat staan voor een periode van vijf jaar. Gelukkig mogen we ons gedreven weten door onze Heer en Heiland die een maaltijd aanrichtte op de avond dat Zijn lijden begon. Kunnen we samen met Luther zeggen dat we vandaag bomen zullen planten ook al zou morgen de wereld vergaan. Misschien wel juist dan. Wij weten dat er uiteindelijk niets eindig is. In dat vertrouwen willen we als diaconie mensmoedig voorwaarts gaan.

*Die wolken, lucht en winden
wijst spoor en loop en baan
zal ook wel wegen vinden
waarlangs mijn voet kan gaan*

